

PC-3163/MK

P-2/2050

ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ-V

Opt. (i)

(Semester-IV)

(Regular, Private & Distance Education)

Time : Two Hours]

[Maximum Marks :

Regular : 60

Private : 80

ਨੋਟ : ਕੋਈ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

- I. ਮਧਕਾਲੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਾਵਿ ਵਿੱਚ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਦਾ ਕੀ ਸਥਾਨ ਹੈ? ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- II. ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਲੱਖਣਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਓ।

- III. ਪੀਲੂ ਦੇ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿੱਸੇ ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦਿਕ ਪਕੜ ਦੂਜੇ ਕਿੱਸਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਕੀ-ਕੀ ਕਾਰਣ ਮੰਨਦੇ ਹੋ? ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
- IV. ਪੀਲੂ ਦੀ ਕਿੱਸਾ ਕਲਾ ਬਾਰੇ ਇਕ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖੋ।
- V. 'ਹੀਰ ਵਾਰਿਸ' ਦੇ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰਾਂ ਨਾਲ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਾਓ।
- VI. 'ਹੀਰ ਵਾਰਿਸ' ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂ? ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ।
- VII. ਕਾਦਰਯਾਰ ਰਚਿਤ 'ਪੂਰਨ ਭਗਤ' ਦੇ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਲਿਖਾਇਕ ਹਨ। ਕਿਵੇਂ? ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਹਿਤ ਉੱਤਰ ਦਿਓ।
- VIII. "ਕਾਦਰਯਾਰ ਦੇ ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਟੱਕਰ ਸਭਿਅਤਾ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਬੰਧੋਜ ਅਤੇ ਨਾਰੀ ਦੀ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਪੂਰਤੀ ਦਰਮਿਆਨ ਹੈ।" ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਧਾਰਣਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ? ਉੱਤਰ ਦਿਓ।

- IX. "ਹਾਸ਼ਮ ਦੀ ਕਲਮ ਨੇ ਘਟੀਆ ਸਸਤੀ ਜਾਣੂ ਵਾਲੀ ਕਿੱਸਾਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਉੱਚੀ ਤੇ ਸੁੱਚੀ ਪਦਵੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਾਇਆ।" ਇਸ ਕਥਨ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰੋ। ਉਦਾਹਰਣਾਂ 'ਸੱਸੀ ਹਾਸ਼ਮ' ਵਿੱਚ ਦਿਓ।
- X. 'ਸੱਸੀ ਹਾਸ਼ਮ' ਦੇ ਦੁਖਾਂਤਕ ਸਰੂਪ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੋ। ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵੀ ਦਿਓ।
- XI. ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 5-6 ਸਤਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿਓ :
- (i) ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਦੇ ਵਿਗਠਨ ਦੇ ਚਾਰ ਕਾਰਣ ਦੱਸੋ।
 - (ii) ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ।
 - (iii) ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਵਿੱਚ ਇਸਤਰੀ ਵਿਦਿਆ
 - (iv) ਪੀਲੂ ਰਚਿਤ ਮਿਰਜਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰੋਦੀ ਤੱਤ।
 - (v) ਖਾਨ ਸ਼ਮੀਰ ਕੌਣ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ?
 - (vi) ਬੱਨੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਮਿਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਭਰਜਾਈ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨੀ।

- (vii) 'ਹੀਰ ਵਾਰਿਸ' ਬਾਰੇ **ਚਾਰ** ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (viii) 'ਹੀਰ ਵਾਰਿਸ' ਵਿਚ **ਪੰਜ** ਪੀਰਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕੀ ਹੈ?
- (ix) ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਦੋ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (x) ਕਾਦਰਯਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਪੂਰਨ ਕਥਾ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਕਵੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (xi) ਕਾਦਰਯਾਰ ਕਿਸ ਕਾਲ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ? ਇਕ ਕਾਲ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਕਿੱਸਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ **ਇਕ-ਇਕ** ਕਿੱਸੇ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (xii) 'ਸੱਸੀ ਹਾਸ਼ਮ' ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਾਸ਼ਮ ਦੀਆਂ **ਚਾਰ** ਹੋਰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
-